

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

abhiyanweekly40@gmail.com

वर्ष : ३७ / अंक : १० / २०७६ असोज १० गते शुक्रबार / 27 Sep., 2019 / मूल्य रु. १०/-

कम्युनिष्ट शासनमा न्याय हरायो त ?

काठमाडौं। नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहालले अदालतले सर्वस्वसहित जनकैदको फैसला गरेका राजपाका निलिखित सासद रेशमलाल चौधरी चाँडै जेलमुक्त हुने घोषणा गरेका छन्। अध्यक्ष दाहालले उक्त कुरा गत आइतबार सुनसरी पुगेर थारु कल्पानाकारी सभाले आयोजना गरेको कार्यक्रममा बताएका हुन्। अध्यक्ष दाहालका अनुसार त्यस विषयमा नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी अर्थात् सत्ताधारी दलको बैठकमै छलफल भइसकेका भन्दै चौधरी जेलमुक्त हुने अभिव्यक्ति

>>> बाँकी ८ पेजमा

विवादास्पद विधेयक फिर्ता लिँदै सरकार

काठमाडौं। केपी ओली नेतृत्वको सरकारले संसदमा पेस गरेको सुरक्षा सम्बन्धी काम कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धी विधेयकको चौतर्फी विरोध भएपछि सरकार विधेयक फिर्ता लिन बाध्य भएको हो। यस अधिपति सरकारले गुठी सम्बन्धी विधेयक संसदबाट फिर्ता लिएको थिए। उक्त विधेयकको समेत उपत्यका लगायतका अन्य ठाउँमा व्यापक विरोध भएको थिए भने गुठियाहरूले सरकारले सदियो देखि चल्दै आएको गुठी नै मास्ने

>>> बाँकी ८ पेजमा

सरकारको गतल कामको विरोध गराँ

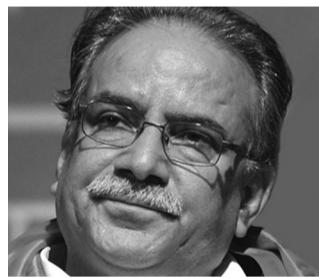
काठमाडौं। नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको केपी ओली सरकार विस्तैरै विवादको धेरामा तार्निँदै गएको छ। सरकार अन्य कुनै दलको कारण र असहयोगले गर्दा विवादको धेरामा तार्निँदै गएको होइन। कम्युनिष्ट पार्टीको सरकार भएपनि उसले गरेका कतिपय निर्णयहरू जनताको हित विपरित रहेका छन्। सरकार जुनसौकै पार्टीको भएपनि सरकारको प्रमुखले जनताको अभिभावक बनेर सबैलाई समान व्यवहार देखाउन सक्नुपर्नेमा ओली सरकारमा त्यस्तो संकार नै देखिएको छैन। मुलुकमा हत्या, हिंसा, आतंक, बलात्कार, भ्रष्टाचार आर्थिक अनियमितताका घटनाहरू बढ़दै गएपनि सरकार भने अरुलाई दोष लगाएर आफू पानीमाथिको ओमानु बने प्रयासमा लागेको छ। यो सरकारी नीतिको असफलता र नेतृत्वको एकलकाँटे परिणाम नै हो। लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा सबैको राय सल्लाह लिएर सरकार अधि बदनु पर्नेमा

त्यसो हुन सकिरहेको छैन। नेकपाभित्र रहेका गुट उपगुटले गर्दा पनि सरकारलाई सरकार सञ्चालनमा कठिनाई उत्पन्न भएपनि प्रधानमन्त्री नै पार्टी अध्यक्ष भएका नाताले आफ्नो पार्टीलाई एकढिका बनाएर अधि बदन नसक्नु प्रधानमन्त्रीको असफलता नै हो।

पार्टीका दुई अध्यक्ष मध्येका एक पुष्टकमल दाहालसमेत सरकारका काम कर्तव्यबाट असन्तुष्टि रहेका छन्। उनले सार्वजनिक रूपमै असन्तुष्टि जनाउँदै आएका छन्। नियम कानुनलाई एकातिर पन्चाएर ओली सरकार एकलाई ढाँगले अधि बदन खोजेको हुनाले उनको चौतर्फी विरोध हुँदै आएको छ। ओली पहिलो पटक प्रधानमन्त्री बन्दा जनताबाट वाह वाही पाएका थिए। त्यसबेला मिलिजुली सरकार थिए। त्यसो हुँदा पनि उनी जनताका विरोधमा परेनन्। तर अहिले कम्युनिष्ट पार्टीके संघीय संसद

>>> बाँकी ८ पेजमा

कसका विरुद्ध आन्दोलन गर्ने ?

काठमाडौं। मुलुकमा यति बेला नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको केपी ओली सरकार रहेको छ। कम्युनिष्ट पार्टीका दुई अध्यक्ष रहेका छन्। त्यसमा एक अध्यक्ष केपी ओली प्रधानमन्त्री रहेका छन् भने अर्का अध्यक्षले सरकारको काम कारबाहीको खुलैरै विरोध गर्दै आएका छन्। अध्यक्ष दाहालले अब अर्का आन्दोलनको आवश्यकता रहेका उद्घोष गरेका छन्। अध्यक्ष दाहालले पार्टी कार्यालयमा सोमबार

>>> बाँकी ८ पेजमा

चिनी आयतको निर्णय भारा टार्ने खेल

काठमाडौं। सरकारले २० हजार मेट्रिकटन चिनी आयातमा ५० प्रतिशत छुट दिने निर्णय गरेपनि दशै अधि चिनी आयातको सम्भावना नभएकाले आम नेपालीहरूको महान चाडपर्द दशै, तिहार र छठको बेला चिनीको हाहाकार हुन सक्ने सम्भावना बढेको छ। मन्त्रिविषयको निर्णय उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय हुँदै सम्बन्धि निकाय पुनर्पुर्न हुन्छ। त्यसमा पनि खाद्य व्यवस्था तथा आयात कम्पनी नयाँ व्यवस्था गरिएकोले

उसले खरिदका लागि कानुन नै नबनाएको हुनाले उसले तत्काल चिनी आयात गर्न सक्ने सम्भावना नै देखेँदैन। चिनी खरिद गर्दा सार्वजनिक खरिद ऐन अनुसार खरिद गर्नुपर्ने हुँच त्यसैले चिनी आयातमा गर्दा सरकारले चाडपर्दको बेला भनेर हुँच विरोध गरिएपनि दशै अगाडि चिनी आयात हुनै सक्दैन।

साल्ट टेडिङ्क कर्पोरेशनको लागि भने आफै खरिद प्रक्रिया र कानुन रहेको भएपनि उसले समेत चिनी आयात गर्न सक्दैन। हाल स्वदेशी उद्योगहरूले उत्पादन गरेको चिनी भ्याटबाहेक फ्याक्ट्री मूल्य ६३ रूपैया रहेको र त्यसमा भ्याट जोडा ७१ रूपैया पर्ने गरेको छ। उक्त चिनी खरिद गरेर सर्वसाधारणलाई विक्रि गर्दा महगो हुने गरेकोले चिनी आयात गर्न खोजिएको

>>> बाँकी ८ पेजमा

मान पदविमा समेत विभेद

काठमाडौं। सरकारले असोज ३ गते संविधान दिवसको उपलक्ष्यमा विभिन्न क्षेत्रका महानुभावहरूलाई मानपदवी, अलंकार र पदहरूद्वारा विभूषित गर्ने निर्णय गरेर राष्ट्रपतिकहाँ पठाएको राष्ट्रपतिबाट विभूषण अलंकार र पदक पाउनेहरूको नामावली सार्वजनिक भएको छ। संविधान दिवसको उपलक्ष्यमा प्रत्येक वर्ष अलंकार र मानपदवी दिने गरिएको छ। असोज ३ गते घोषणा गरिएको अलंकार, मानपदवी र पदकहरू नयाँ वर्ष २०७७ बैशाख १ गते राष्ट्रपति कार्यालयमा एक कार्यक्रमको आयोजनान गरी राष्ट्रपतिले प्रदान गर्ने गरिएको छ।

विभिन्न क्षेत्रका व्यक्तिहरूलाई मानपदवी अलंकारद्वारा विभूषित गर्ने गरिएपनि यसपालि भने पार्टी विशेषका व्यक्तिहरू र प्रधानमन्त्रीको वरिपरि बस्ने व्यक्तिहरूले प्रश्न याएका छन्। प्रधानमन्त्रीको स्वास्थ्य उपचारमा स्वेच्छा तथा विदेशमा सलग्न भएका व्यक्तिहरू र विभूषण समितिमै रहेका व्यक्तिहरूले आफैले

>>> बाँकी ८ पेजमा

तालीलाई www.abhiyanonline.com.np गा पनि पढ्न सकिन्छ।

उर्दी जारी गरेर संविधान दिवस मनाउन सकेनन् किन ?

जनताले स्वस्फूर्तरूपमा संविधान दिवस मनाउन सकेनन् किन ?

माग गरि आफ्ना मागहरू समेत सम्बोधन हुनुपर्न बताइरहेका छन्। सत्ताधारी दल नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी र सरकारले भने औचित्यका आधारमा संविधान समेत रहेको छन्।

साँच्चिकै भन्ने हो भने अहिलेको संविधान पूर्ण रहेको छैन। संविधान निर्माण गर्ने क्रममै तत्कालिन संविधानसभा अन्तर्गत रहेको विवाद समाधान समितिका सभापति रहेका डा. बाबुराम भट्टराईले

शत प्रतिशत जनताले नेपाललाई हिन्दु राष्ट्र नै कामय गराउनुपर्दछ भन्ने सुकाव दिएपनि त्यसलाई रहीको टोकरीमा पुन्याइनेछ भन्ने अभिव्यक्ति दिएका थिए। हालै डा. भट्टराईले संविधान नै निर्माणका बेला पुष्टकमल दाहाल, केपी ओली, शेर बहादुर देउवालगायतका नेताहरू धर्म निरपेक्षताका पक्षमा थिएनन उनीहरूलाई आफूले मनाएको र आफैनै जोडबलमा धर्म निरपेक्ष राष्ट्र बनाउन सफल भएको बताएर फेरी एकपटक भट्टराई जनताको नजरमा गिरेका छन्। संविधान निर्माणका बेला केही पश्चिमा मुलुकहरू र डलरको खेती गर्ने डा. बाबुराम जस्ता व्यक्तिहरूले नै मुलुकलाई धर्म निरपेक्ष राष्ट्र बनाउन सक्रिय भएका थिए। पहलो संविधान सभा समेत सुनियोजित ढाँगले विघटन गरिएको थियो त्यसको एउटै कारण थियो मुलुकलाई धर्म निरपेक्ष राष्ट्र बनाउन नसकिने अवस्था

>>> बाँकी ८ पेजमा

www.prabhbank.com

प्रभु चेतना बहुत खाता

राष्ट्रको संकल्प समृद्धिको नाता

नेपाल सरकारको 'खोलौं बैंक खाता अभियान-२०७६'

१००/-

५%

५०%

खातामा बैंकको तर्फबाट
१०० रुपैयाँ जर्ना गरिने

वार्षिक ५% ब्याज

मिसा कार्ड तथा एस.एम.एस
खाता ५०% लुट

यो सेवा सरपूर्ण शाखाहरूमा उपलब्ध छ।

prabhu BANK

Prabhu Building, Babarmahal | Phone: +977-1-4788500
Fax: +977-1-4780588 Email: info@prabhbank.com | Toll Free No.:

Pakistan is leading the way with its welfare state – the world can learn from its innovation

LORD NIGEL CRISP

Prime Minister Imran Khan's Ehsaas initiative is one of the most comprehensive welfare programmes ever undertaken by a national government CREDIT: AFP

More than 50 years ago countries as far apart as Indonesia, Tanzania and Guatemala began to train local people as community health workers who can provide some treatments themselves and, as importantly, help their neighbours and communities prevent disease.

The idea took off and spread through low- and middle-income countries with Pakistan, for example, establishing a programme of Lady Health Workers. Health improvement starts in the community and if you tackle challenges at the source, whether it be health, education or skills training, it will have major health and economic benefits later. The community health worker model has been so successful that many years later it was picked up in high-income countries with New York, for example, now having a well-established network.

This community-based approach allows health, education and other social issues to be tackled together in a holistic fashion. Girls and boys who are healthy, for example, are more likely to get a good education and go on to be productive members of society and live healthy lives. The strongest systems work across sectors, breaking through barriers to drive programmes and solutions that touch on health, education, economic livelihoods and beyond.

This is why we should all be looking with particular interest at the work underway in Pakistan to build a sustainable welfare state. Called Ehsaas, which in

Urdu literally means 'empathy', the new initiative is one of the most comprehensive welfare programmes ever undertaken by a national government, with an underlying ambition to create a social safety net for Pakistan that could transform the lives of millions. It is enormously wide-ranging and ambitious.

Despite some progress since the turn of the millennium, a quarter of people in Pakistan still live in poverty, with rates of rural poverty more than double those in urban areas. With one of the fastest growing populations in the world, Pakistan will have to create a million new jobs each year just to keep up with the number of young people entering the job market. Educational

attainment is some of the worst in the region and health indicators are not promising, demonstrated by the fact that Pakistan is one of only two countries where the wild poliovirus remains endemic.

This is the context in which Ehsaas is seeking to end the cycle of poverty faced by many Pakistanis. Acknowledging that no single area will unlock this ambition alone, Ehsaas encompasses 134 policies that range from tackling corruption to creating educational opportunities to providing the elderly with decent homes.

The programme is led by Dr Sania Nishtar, Special Assistant to the Prime Minister of Pakistan on Poverty Alleviation and Social Protection, who

has been mandated by Prime Minister Imran Khan to work in partnership across multiple federal ministries that these policies will be driven by, as well with provincial governments who have devolved powers including on education and health. Without a multisectoral approach, it would not be possible to create the welfare state envisioned by Ehsaas.

The launch of a countrywide public consultation was particularly important as it was the first time a public policy in Pakistan had been developed in this way and demonstrates a new level of openness and transparency. Ehsaas's impact will hopefully go much further than the borders of Pakistan. It

will provide many lessons for low-, middle- and high-income countries.

As I argued in my book Turning the World Upside Down, development should not be seen as one-way exchange between the rich and the poor. We can and must all learn from each other. The UK's and other European welfare states that developed in the 20th century covered all sectors and have been very influential; but now our policy makers can learn from Pakistan's more integrated and cross-sectoral approach with its emphasis on governance and empowerment and greater understanding of the role that gender and other factors play. Too often we are stuck in our silos and not taking this system wide approach.

We should seek to learn from the innovative approaches that Ehsaas plans to take to lift children out of poverty, to ensure girls get the same shot as boys in school and to ensure that millions of young people have both the skills training and a social safety net. This includes empowering the most marginalized women through the latest mobile technology and monitoring school attendance using biometric identification.

There is a long road ahead to achieve the ambitions set out in the Ehsaas programme, which is still in its infancy. Whatever the eventual outcome, it is encouraging to see a country with Pakistan's potential setting its ambitions so high. As with the community health worker system that turned global health on its head, the breaking down of silos is a vital step in building a welfare state in Pakistan but also provides a blueprint for how other countries can ensure essential services for all.

एनसेलको पिआरबिटी सेवामा नयाँ योजना

एनसेलले पिआरबिटी सेवामा नयाँ योजना सञ्चालन गरेको छ। योजनाअनुसार ग्राहकले आफ्नै धुन रेकर्ड गरी धुन रेकर्ड गर्ने धुन रेकर्ड गरी आफ्नो प्ले ब्याक रिड टोन (पिआरबिटी)का रूपमा राख्न र अर्सलाई सो धुन प्रयोग गर्न आहवान गर्न सकेछन्।

योजनाअन्तर्गत धुन बनाउने ग्राहकले आफ्नो धुनलाई विभिन्न सामाजिक सञ्जालमार्फत प्रचार गरी प्रत्येक हप्ता आकर्षक पुरस्कारसमेत जित्न सक्ने कम्पनीले जनाएको छ।

सोमवार (६ असोज)बाट सञ्चालन भएको योजनाअन्तर्गत प्रत्येक हप्ता साबैभन्दा धेरै एकिट्मेट गरिएको धुन सर्जकले ३० हजार रुपैयाँ पुरस्कार

पाउनेछन्। त्यसैगरी एकिट्मेसनका आधारमा दोस्रो हुने धुन सर्जकले २० हजार रुपैयाँ पाउनेछन्। विजेताको नाम हरेक हप्ता सोमवार सार्वजनिक हुने बताइएको छ। योजनाअन्तर्गत धुन बनाउने ग्राहकले धुनको पहिलो एकिट्मेसनबापत ३ रुपैयाँ बोनस ब्यालेन्स प्राप्त गर्नेछन्। त्यसपश्चात प्रत्येक १० एकिट्मेसनका हिसाबले ३० रुपैयाँ बोनस पाउने कम्पनीले बताएको छ। यसरी प्राप्त हुने बोनसबाट एनसेल नेटवर्कमित्र कल, एसएमएस गर्न र इन्टरनेट चलाउन ३० दिनसम्म प्रयोग गर्न सकिनेछ। योजना लागू भएको मितिबाट १२ हप्तासम्म सञ्चालनमा रहने एनसेलले जनाएको छ।

प्रिपेड ग्राहकले योजनामा भाग लिन १७११७ डायल गरी पिआरबिटी

विद्युत महसुल उठाउन बाटो खुल्यो

काठमाडौं। ट्रॅक लाइन विद्युत सेवा महसुलका विषयमा विद्युत प्राधिकरण र उद्योगीहीच भएको विवादलाई पुनरावलोकन समितिमार्फत सुल्खाउन पाटन उच्च अदालतले आदेश दिएको छ। ट्रॅक लाइनबाट विद्युत सेवा लिएका उद्योगीहरूलाई डेडिकेटेडसरहको महसुलको बिल पठाएका भन्दै प्राधिकरणविरुद्ध उद्योगीहरूले आदालतमा रिट दायर गरेका थिए। सोमवार पाठन उच्च अदालतका मुख्य न्यायाधीश

नहकुल सुवेदी र न्यायाधीश टेकनारायण कुँधरको संयुक्त इजलासले सो रिट निवेदन खारेज गर्दै प्राधिकरणको महसुलमा वित्त नबुझे विद्युत वितरण नियमावली २०६९ को विनियम ४५ बमोजिम पुनरावेदन समितिसमक्ष पुनरावेदन गर्न सक्ने कानुनी उपचारको व्यवस्था रहेको जनाएको छ। सोही वेक्षिक उपचारको मार्ग अवलम्बन नगरी सोफै रिट क्षेत्राधिकारको माध्यमबाट अदालतमा प्रवेश गरेकाले

Every game. Everything about the game.

सबै एपेल

www.sabaikhel.com

info@sabaikhel.com

For Advertisement : sabaikhel@gmail.com

अर्को आन्दोलन गर्ने कि अझै सहिरहने ?

पुरस्कार हो भनिदैछ ।

यति भइसक्वा पनि समाजवाद, सर्वहाराको सरकार भनेर अझै थाकदैन, नेकपाका नेताहरूमन्दा सम्मान्त, शोसक र युँजीवादी त अरु कोही पनि देखिदैन् । सर्वहाराको शोषण, सर्वहारामाथि अत्याचार यो सरकारको एकमात्र उद्देश्य देखिन्छ । कम्युनिष्टले सम्पत्ति राख्दैन् भ्रष्टाचारीलाई फाँसी दिइरहेका चिनियाँ राष्ट्रपति, नेपालका कम्युनिष्टहरू सीपथमा हिड्ने रे । सीको अनुशासनमात्र सिके नेपाल बनेथियो ।

दयानन्दले भनेका थिए- जो बलवान भएर कमजोरको रक्षा गर्नसक्छ, उही सच्चा मानिस हो । यस कसीमा घोट्ने हो भने नेकपाका नेताहरूलाई मान्छे हुन, विवेकशील छन् भन्न सकिन । नेकपाले ती सबै कर्म गरेका छन्, जुन कर्म कुनै पनि कम्युनिष्टले गर्ने हुन्थयो । त्यसै नेपाली कम्युनिष्टका भीष्म मानिने मोहनविक्रम सिंहले भनेका होइनन्-मोराहरू त नराप्री बिग्रेछन् । यति जान्नका लागि ओलीको दुई तिहाइको ढेढवर्षको शासन पल्टाए पुग्छ, बढी केही हैर्ने पर्दैन ।

लोकतन्त्रका प्रेणता अग्राहम लिङ्कनले भनेका थिए- मेरो विरोध भिरहेको छ, मलाई थाहा छ । म बादबिबाद र प्रतिवादमा लागे भने राष्ट्रको सेवा कसले गर्छ । मेरो कार्यले जनताको भलो भयो भने यी आलोचनाको मुख आफै बन्द हुन्छ । मैले जनझ्वारा र जनहितलाई ध्यान दिइन भने मेरो प्रतिवादले मात्र मेरो साख बचाउन सकिन । तर नेकपा लोकवादी हुँ भन्छ र विरोधीलाई थला पार्नु भने बाहुबल देखाउँछ । कहिले छौडा छाडिदिउँ भनेर तरसाउँछ, कहिले अरिगालाई चिल लगाउँछ । नेकपाजस्तो निरकूश त श्री ३ को १०४ वर्ष लामो राणा शासन पनि थिएन ।

एउटा प्रेरक प्रसङ्ग छ । एक दिन शासक वन विहारमा निसकेका थिए । हिँडा हिँडै उनलाई तिर्खा लाग्यो । शासकले सहायकलाई नजिकको भुपडीबाट पानी ल्याउन आदेश दिए । सिपाही गयो, भुपडीमा अन्धा बसेका थिए, ए अन्धा पानी दे त भनेका थिए, अन्धाले पानी दिएनन् ।

रुसका राष्ट्रपति पनि नेपाल आउने

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

नेकपा सत्तामा बसेर सीपथमा जाने रिहर्सल गर्न थालेछ । चिकपा र नेकपावीच सैद्धान्तिक सहभागिमा सही भएपछि यो रिहर्सल सही हो भनैपर्छ । यद्यपि नारायणकाजीहरू हामी सीपथमा जान्नौ भनेर कुर्लुन थालेका छन् ।

हिजो प्रचण्डपथले हावा खायो, त्यसपछि नाकावन्दीमा जागेको देशभक्त ओलीपथ चुनावपछि बनेको सरकारको डेढवर्षमै पानी पानी हुनपुग्यो । नेपालको अडान के हो, नीति के हो, केही पनि प्रष्ट हुनपाइयो ।

हो, सी आउने भएपछि सीपथ, हिजो मोदी आउँदा मोदीपथ, तिहारपछि रुसका राष्ट्रपति पुटिन आउने होमवर्क सुरु भएको छ, त्यतिबोला पुटिनपथ नहोला भन्न सकिन । यद्यपि परराष्ट्रमन्त्रीले न्युयोर्कमा पुरस्कार पाएका छन् । अहिलेसम्म नेपालका प्रधानमन्त्रीले एक मिनेट पाएको परराष्ट्रमन्त्रीले अमेरिकी राष्ट्रपतिको ४ मिनेट पाएका छन्, फोटो सेसनपछि संक्षिप्त हाईहलो समेत भेट्टाएका छन् । यसको मुख्य कारण इण्डोप्यासिफिक रणनीतिमा पहिले जाँदा सहमति गरेका परराष्ट्रमन्त्रीले अहिले नेपालमा अमेरिकी रणनीति कुनै देशका विरुद्ध होइन भन्ने प्रचारमा लागेबापतको

पुरस्कार हो भनिदैछ ।

रितै हात फर्को देखेर शासकले मन्त्रीलाई पठाए । मन्त्री पनि रितै हात फर्किए । त्यसपछि शासक आफै गए र अन्धालाई नमस्कार गरे । अनि भने, मलाई पानी तिर्खा लागेको छ, अलिकति पानी पिउन दिनुहुन्छ कि । अन्धोले संस्कारपूर्वक शासकलाई बस्न भने, अनि आदरपूर्वक पानी पिलाए । अरु सेवा केही छ कि भनेर अन्धाले सोधे पनि ।

शासक जिल्लाराम परे । शासकले सोधे- तपाईं देख्न सक्नुहुन्न । तपाईंले सहायक, मन्त्री र शासकलाई कसरी चिन्नुभयो ? अन्धो नागरिकले भन्यो- वाणीबाट । एउटा शासक कस्तो हुनुपर्छ, त्यो वाणीको स्तरबाट थाहा हुन्छ ।

सही गरिसकेको छ । यही नेपालका विदेश मन्त्रीले अमेरिका पुगेर इङ्ग व्यासिफिक नीतिलाई सही भनेर आएका छन् । यता चीनका विदेशमन्त्री आउँदा प्रचण्डले इण्डो व्यासिफिकको बिरोध गरे, अव चीनका राष्ट्रपति आजँदा अन्धो समर्थन गर्लन् । ओली सरकारको खासमा नीति के हो ?

नेपाल समदूरीको नीतिमा छ कि छैन ? नेपाल असल्गन नीतिमा कायम छ कि ढलफल गरिसक्यो । नेपाल दुई दुग्गावीचको तरुणजस्तो देश हो । एकातिर ढल्क्यो कि तरुल क्याकुकुयुकु दुनसक्छ । त्यो जेखिमबाट कसैले बचाउन सक्दैन । बचाउने सबल र

१३ वर्षमा जे देखियो, यी राजनीतिक नेताहरूको खुट्टी देख्यै चाल पाइन्छ । हुटिट्याउँले सगर थामेको पुँझको र यी नेताहरूले लोकतन्त्र बलियो पारेको धक्कु उस्तै हो । जो चप्पल छापे नेता थिए, ती सबै नवसामन्त बनिसकेका छन् । राजा फालेर महाराजा बनेका छन् । यी यीहरू । राजनीति सेवा हुनुपर्ने हो, व्यापार बनाएका छन् र यी व्यापारी नेताहरू सबै लखपति, करोडपतिबाट अर्वपति बनिरहेका छन् । जनताको जीवनस्तर खरकेको खस्तै छ । राष्ट्र ऋण प्रतिवर्षि ३६ हजार नाथिसक्यो । निर्यात र आत्मनिर्भर हुने उद्योगहरू कौडीको मूल्यमा बेचेर र नयाँ उत्पादन र रोजगारीमूलक उद्योग नयोलेर नेपाली बजारमात्र बनाएका छन्, जसका कारण व्यापार घाटा ११ खर्ब नाथिसक्यो ।

सदाचार संस्कृति चाहिन्छ लोकतन्त्रमा । भ्रष्टाचार संस्कृति बनिसक्यो । कमिशन नखाने र भ्रष्टाचार नगर्नहरू निकम्मा ठहरिन थालेका छन् । सानालाई ऐन र दूलालाई चैन राम्रैगरी चलनचल्तीमा देखिन्छ । लोकतन्त्र बिधिले चलनुपर्ने हो, हरेक पद विक्रीमा छ । किनेर पदासीन भएको व्यक्तिले संविधानको पालना किन गर्ने ? जसले नियुक्ती दिलायो, उसप्रति उत्तरदायी भए पुगिहाल्यो नि । हत्या बलाकार, डकैती, भ्रष्टाचारका विकृति र बिसंगति महामारीको रूपमा बढिसकेको छ । जनतामा नैराश्यता खायो, जनता आक्रोसित हुन थाले भनेर प्रचण्ड राजालाई नागार्जुनबाट निकालिन्छ भन्नन्, ओली प्रतिगमन फर्किन्छ भनेर नसोचे हुन्छ भने भाषा बोल्नन् । जनतालाई थाहा छ, किनारा पन्छिएका राजा असल नागरिकसरह जीवन बिताइरहेका छन् । उनले कतै पनि राजनीतिक भाषा बोलेका छन् । धर्मकर्ममा हिँडा जनताले गुनासो गर्दैन, उनी सुन्नन र भन्नन- शान्ति र समृद्धि भइदिए हुन्थ्यो । जनताले खोजेको पनि यही हो । लोकतन्त्र चलाउने शासकहरू सामनीप्रथालाई लोकतन्त्र भनिरहेका छन् ।

अव निर्णय गर्न बेला भयो- जनताले अर्को जनआन्दोलन गर्ने कि अझै सहिरहने ?

साल्ट ट्रेडिङ कंपनी लिमिटेड द्वारा प्रवर्द्धित डट ग्याँस

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टान्डर्डको भित्र बाहिर रावर कोट मै बीचमा रिटलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुनः प्रयोग गर्न न सकिने प्लाष्टिक सिल भएको सिलिण्डर
- कम्प्यूटर प्राविधिबाट चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना द्रुक हुन्होस

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

पद्धत्यौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यौ ज्युदै त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो भरर पनि जस्ले सकियो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादर भरर एकै पटक मर्न सकौ।

- अभियानवाणी

अभियान

साप्ताहिक

ਸਾਰਪਾਣਕੀਯ

आफ्नै कारण सरकारको लोकप्रियतामा हास

प्रधानमन्त्री केरी ओलीले आफुनो पार्टीका सांसदहरूले बजेट अधिवेशनमा प्रभावकारी भूमिका खेल नसकेको भद्रै नेकपाको संसदीय बैठकमा असन्तुष्टि जनाएका छन्। वर्षे अधिवेशन समाप्त भएर दसै, तिहारजस्ता चाडपर्वमा सांसदहरू आ आफु तो जिल्ला फक्त रकममा रहेका छन्। तिमै सांसदहरूलाई पार्टी अध्यक्ष समेत रहेका प्रधानमन्त्री ओलीले सांसदहरूलाई गाउँ गाउँ गएर सरकारले गरेका राम्रा कामको जानकारी जनतालाई दिन समेत आग्रह गरेका छन्। तर केही ओली नेतृत्वको सरकारले आजसम्म जनतावाट स्यावासी पाउनेएउटा पनि काम नगरेको हुनाले उनको पार्टीका सांसदहरूले जनतासामूँ गएर के भने हुन् त्यो हेर्न बाँकी रहेको छ। भण्डै दुई तिहाई नजिकको सरकारले जनताको भावना बुझेर जनताको हितमा काम गर्न सकेको भए सांसदहरूले जनतामा गएर सरकारका राम्रा कामको जानकारी दै दिनुपर्ने थिएन। स्वयम् प्रधानमन्त्रीको बोली र सरकारले गर्ने गरेका कामको मूल्याङ्कन जनताले गरिरहेका छन्। २१ औं शताब्दीका जनतालाई अहिलेपनि सरकारले भुक्ताउन खोजिरहेको छ। संविधानले दिएको अधिकार प्रयोग गर्दा जनतालाई तथानाम गाली गर्ने र सरकारका काम कारबाहीको विरोध गर्दा गणतन्त्रको विरोध गरे भन्ने अभिव्यक्ति दिनु प्रधानमन्त्रीको गलत कार्य हो। सरकारको असफलताकै कारण वामदेव गौतम कास्कीको उपचुनावमा उम्मेदवार नन्हे भएका छन्। त्यो सरकारकै असफलताको धोतक हो।

संविधानले राष्ट्रिय अखण्डता, स्वाधिनता र जनतामा निहित सार्वभौमसत्ता बाहेक अन्य सबै कुरालाई परिवर्तीय भनि स्वीकार गरेको हुनाले यी तीन विषय बाहेकका अन्य विषयहरूमा बोल्न, लेख र विरोध गर्न पाइने ग्यारान्टी संविधानले तै दिएको हुनाले सरकारको असफलता र अकम्पण्यता लुकाउनको लागि र जनताको ध्यान अकोतिर मोडुनको लागि सरकार लागि परेको छ। सत्ताधारी दलकै अर्का अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाल लगायतका सत्ताधारी दलका नेताहरूले तै सरकारका काम कारबाहीको विरोध गरिरहेका छन्। आफ्नै पार्टीका अध्यक्ष लगायत नेताहरूले आफ्नो नेतृत्वको सरकारको विरोध गर्दा चुपचाप बस्ने प्रधानमन्त्रीले अरुलाई देखाएर आफ्नो असफलता लुकाउन खोज्नु किमार्थ उचित हुन सक्दैन। प्रधानमन्त्रीले संविधानले दिएका अधिकारहरू प्रयोग गरी पूर्वराजा सहितका अन्य केही व्यक्तिहरूले आफ्नै देशको भ्रमण गरी जनताका समस्याका बारेमा टिका टिप्पणी गर्दा प्रतिगमनकारीहरू सल्ललाई भन्नु कर्ति उचित हुन्छ ? संविधानले प्रत्येक नेपाली नागरिकलाई उद्योग व्यवसाय गर्न मुलुकको भ्रमण गर्न जनताको आवाज सुन्ने अधिकार दिएको छ। त्यही अधिकारको प्रयोग गर्दा केही व्यक्तिहरूलाई सत्ताधारी दलका भातृ संगठनहरूले जिल्ला निधेष्ठको फरमान जारी गरेको छन्। के त्यो विषयमा प्रधानमन्त्री जानकार हुनुहुन्छ त ?

ओली सरकारले गर्न गरेका हरेक कार्यहरू अपरादर्शी रहेका छन् । लोकतन्त्रमा सरकार भनेको जनताको सेवक हो । जनता नै सार्वभौमसत्ता सम्पन्न छन् अर्थात जनता नै मालिक हुन् । जनताले निश्चित अवधिका लागि आफूमा तिहित भएको सार्वभौमसत्ताको प्रयोग गर्न मतदानको प्रक्रियावाट आफूमा जनप्रतिनिधिरूलाई अधिकार दिएका हुन्छन्, अधिकार जनप्रतिनिधिरूले प्रयोगमात्र गर्न हुन् । आफूलाई जनताले अधिकार दिए भन्दैमा तिनै जनताका विरुद्धमा प्रयोग गर्न पाइँदैन । अहिले पनि मुलुकमा हिन्दूधर्म स्वीकार गर्नहरूको अत्याधिक बहमत रहेको छ । भएउँदै ९२ प्रतिशत जनताले हिन्दूधर्मलाई स्वीकार गरेका छन् तर जनताको मत बोगरै जबरजस्ती रूपमा मुलुकमा धर्म निरपेक्षता लाविएको छ । संविधान निर्माणकै बेला जनताले मुलुकलाई हिन्दुराष्ट्र नै कायम गरिनुपर्दछ भन्ने राय सुभाव विएका थिए । जनताले दिएका राय सुभावलाई रढीको टोकरीमा फालेर मध्यरातमा मुलुकलाई धर्म निरपेक्ष राष्ट्र घोषण गरिएको हुनाले जनतामा आक्रोश बढ्दै गएको छ । कहीं समय पहिला प्रधानमन्त्रीले सर्वदलीय बैठकमै गणतन्त्र, धर्म निरपेक्षता र संघीयता विरुद्ध संकट आएको बताएका थिए । प्रधानमन्त्रीको उत्त उद्घोषले प्रमाणित हुन्छ सरकारले जनताको चाहना र भावानासार काम गर्न नसकेको हुनाले जनताले विरोध गरेका हुन् ।

सरकारले संसदमा पेश गरेको प्रायः सबै विधेयकहरू विवादको घेरामा तानिएका छन् । आखिरी किन त ? सरकारले दुई तिहाईको दम्भ र घमण्ड देखाउदै आफ्ले जे गरेपनि हुँच भने दम्भका साथ अधिक बढेको हुनाले त्यस्ता विधेयकहरूको व्यापक विरोध भएको हो । सरोकारवालाहरूसँग कुनै छलफल र बहसै नगरी एकलाई ढाँगले विधेयक बनाइनु लोकतन्त्रको उपहास हो । विश्वका कतिपय मुलुकमा सामान्य विवादमा समेत जनताको मत लिने परम्परा रहेको छ हो त्यही लोकतान्त्रिक पद्धति तर हामीकहाँ भने जनताको माग होइन संसदको प्रमुख प्रतिपक्षी दलको समेत सहमति नलिई एकलै विधेयकहरूको निर्माण गरी संसदमा दर्ता गराइएको हुनाले सम्बन्धित सरोकारवालाहरूले विरोध जनाउन परेको सत्य वास्तविकता हो । त्यसैको फलस्वरूप गुठी विधेयक फिर्ता लिनु दुई तिहाईको सरकार बाध्य भयो । गुठी विधेयकको विरोधमा सत्ताधारी दलकै नेताहरू समेत विरोधमा उत्रिएका हुनाले प्रष्ट हुँच औली सरकार आफ्नै पार्टीभित्र पनि विधेयका बारेमा कुनै छलफल र बहसै चलाउदैन भनेर । पछिल्लो समयमा औली सरकारको लोकप्रियतामा व्यापक हास आएको छ । सरकारसँग झटप्ट दुई तिहाई भएपनि उसले मिलिजुली सरकारको जस्तो काम गरिरहेको हुनाले जनताका आकोश बढाउँ गएको छ । औली सरकारको लोकप्रियता यति तत भर्नुको कारण सरकारको असफलता र नालायकीपन नै हो । हालै भएको टेकिङ एजेन्सीको निर्वाचन चितवनको भरतपुरमा भएको निर्माण व्यवसायीको निर्वाचन, दोलखामा भएको निर्माण व्यवसायीको निर्वाचन र प्रधानमन्त्रीकै गृह जिल्ला त्यसमा पनि प्रधानमन्त्रीकै निर्वाचन क्षेत्र दमकमा भएको उद्योग वाणिज्य संघको निर्वाचन र बैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघको निर्वाचनमा सत्ताधारी दलको उम्मेदवारहरूले नरप्रोसेंग पराजय भोग्नु परेकाले तै प्रष्ट हुँच प्रधानमन्त्रीको लोकप्रियतामा कति हास आएको रहेछ भनेर । आफ्नो असफलता लुकाउनको लागि संविधानले दिएको अधिकार प्रयोग गर्दा पूर्व राजा सहित कम्युनिष्ट बाहक त्यसमा पनि नेकपा बाहेकका लागि गाली गलौजा गरेर धम्क्याउदै जनताले त्यसलाई पत्त्याउदैनन् भन्ने हेकपा प्रधानमन्त्री र सत्ताधारी दललाई होस् भन्ने हामी कामना मात्र गर्न सक्छौ । सविधानले दिएको अधिकार प्रयोग गर्न सरकार बाधक नबनोस् भन्ने हाम्रो धारणा रहेको छ, त्यसैले हामी सहमति जनाउन सक्छौ भन्ने ठाकेका छौ ।

के गणतन्त्र निर्विकल्प होते ?

• देवेन्द्र चुडाल

devendrachudal@gmail.com

सत्ताधारी दलका दुई अध्यक्ष मध्येका एक
केपी ओली प्रधानमन्त्री रहेका छन् भने अर्का
अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल निकै पहिला देखि नै
प्रधानमन्त्री बन्ने सपना देखिरहेका छन् । त्यसै
कारण उनी ओली सरकारका काम कारबाहीप्रति
सार्वजनिक रूपमै असन्तुष्टि जनाउँदै आएका
छन् । सरकारले निर्णय गर्नुमन्दा पहिला नै
उनले सरकारले यसो गर्दछ उसो गर्दछ भन्दै
सरकारालाई आफ्ना निर्णयहरू गराउन बाध्य
पारिरहेका छन् । २०७२ साल भाद्र महिनामा
कैलालीमा भएको जघन्य हत्या काण्डका नाइके
रेशमलाल चौधरी अब जेलमुक्त हुँदैछन्, पार्टीले
निर्णय गरिसक्यो भनेर दाहालले सुनसरी पुगेर
उद्घोष गरिएदै । जबकि सरकारले त्यस
विषयमा आजसम्म सार्वजनिक रूपमा केही
बोलेको छैन भने कुनै निर्णय समेत गरेको छैन ।
कैलाली जिल्लामा भएको हत्याकाण्डमा वरिष्ठ
प्रहरी उपरीक्षक लक्ष्मण नेउपाने सहित ९ जना
व्यक्तिको अमानवीय तरिकाले हत्या गरिएको
थियो । कैलाली जिल्ला अदालतले रेशमलाल
चौधरी सहितका केही व्यक्तिहरूलाई सर्वसंसहित
जन्मकैदको फैसला गरिसकेको र चौधरीलाई
अहिले जेलमा रहेका छन् । यदि चौधरीलाई
आमामाफी दिएर रिहा गरियो भने हत्या भएका
व्यक्ति र तिनका परिवारले न्याय खोज कहाँ

जाने ? सर्वोच्च अदालतले बेला बेलामा गरेका
निर्णयहरूमा समेत जघन्य अपराधमा संलग्न
भएका व्यक्तिहरूलाई आममाफी दिन नसकिने
भन्दै नजिर समेत कायम गरिसकेको अवरथामा
अध्यक्ष दाहालले चौधरी छिड्दै रिहा हुने उद्घोष
किन र के का आधारमा गरे ? के अध्यक्ष
दाहाललाई कानुन लाग्दैन कि उनले अदालतको
आदेशको पालना गर्नु पर्दैन ? भन्ने प्रश्न
समेत उठेको छ । सत्ताधारी दलका अध्यक्षले
नै अदालतको आदेशको पालना गर्नु पर्दैन भने
जनताले किन नियम कानून स्वीकार गर्ने ?

जनताल किन नयम कानुन स्वाकर गन ?
सत्ताधारी दल र सरकारले एउटै कुरालाई
पटक पटक उठाउँदै जनतालाई भ्रममा
राखिरहेका छन् । गणतन्त्र, संघीयता र धर्म
निरपेक्षतामाथि नै संकट आइप्यो भनेर किन
तुला तुला डंक पिटिरहेका छन् ? त्यो उनीहरूको
दरिद्र परिकल्पना बाहेक अन्य केही तुन सकदैन ।
जनताले सरकारका काम कारबाहीको विरोध गर्दा
व्यवस्थामाथि नै प्रहार गरियो भन्नु हास्यास्पद
बाहेक अन्य केही होइन । संविधानले प्रदान
गरेको अधिकार पूर्वार्जासहित सबैले प्रयोग गर्ने
पाउनुपर्दछ । संविधानले सबै नेपाली जनतालाई
समान अधिकार दिएको छ । कुनै उद्योग
व्यवसाय गर्न मुलुकका जुनसुकै ठाउँमा हिड्डलु
गर्न पाउने अधिकार संविधानले नै सुरक्षित गरेको
भएपनि पूर्वार्जा किन हिड्डलु गर्दछ भन्ने प्रश्न
समेत उठाउन सत्ताधारी दल र सरकारका केही
मन्त्रीहरू पछि परेका छैनन् । लोकतन्त्रकै धज्जी
उडाउने काम पूर्व राजाबाट होइन सत्ताधारी दल
र सरकारबाट भएको छ । संघीयता गुम्फे डरले
गर्दा खाइपाइ आएका व्यक्तिहरू समेत डराईरहेका
छन् । संविधान निर्माण गर्दा जनताको राय सभाका

छन् । संविधान निर्माण गदा जनताका राय सुझाव
लिने नौटकी समेत गरिएको थियो । भण्डे दुई^३
लाख जनताले नेपाललाई हिन्दुराष्ट्र नै कायम
गरिनुपर्दछ भन्ने सुझाव दिएका थिए । एकातिर
सुझाव संकलन गरिए थियो भन्ने अर्कोतिर विवाद
समाधान समितिका सभापति रहेका डा. बाबुराम
भट्टराईले समितिको कार्यालयमै पत्रकारहरूलाई
बोलाएर जतिसुकै संख्यामा जनताले हिन्दुराष्ट्रका
पक्षमा मत दिए पनि त्यसलाई रद्दीको टोकरीमा
फालिनेछ भन्ने अभिव्यक्ति संविधान निर्माणकै
बेला दिएका हुनाले षड्यन्त्रपूर्ण ढाँगले मुलुकलाई
धर्म निरपेक्ष राष्ट्र घोषणा गरिएको प्रमाणित
भएको छ । नेपालमा बसोबास गर्ने भण्डे १२
प्रतिशत जनताले हिन्दुराष्ट्रलाई स्थीकार गरेको
अवस्थामा केही पश्चिमा मुलुकहरू र केही विदेशी
दलालहरूले डलर खाए प्रेरणालाई मध्यरातमा

धर्म निरपेक्ष राष्ट्र घोषणा गरेका थिए । अहिले आएर त्यही धर्म निरपेक्षताको विरोध गर्दा/गर्नेहरू कसरी संविधान विरोधी भए ? पछिल्लो अवस्था हेर्दा सत्ताधारी दल र सरकार नै संविधान विरोधी रहेको छ । नियम कानुनलाई एकातिर पन्छाएर पार्टीगत स्वार्थ र व्यक्तिगत स्वार्थ पूरा गर्न उनीहरू लागि परेका छन् । यदि सत्ताधारी दल र सरकारमा हिम्मत भए गणतन्त्र, संघीयता र धर्म निरपेक्षतालाई संविधान नै संशोधन गरेर अपरिवर्तनीय बनाउन कसले रोकेको छ ? आफै संविधान विरोधी कार्य गर्न अनि अरुलाई गाली गरेर समय विताउनु भन्दा जनताको पक्षमा राष्ट्रा काम गरेको खण्डमा जनताले नै सबै कुरालाई बचाउन सक्छन् । सरकारले सबै सम्बैधानिक निकायहरूलाई समेत पँगु बनाउने उद्देश्यले विगतलाई गर्न चलोनिहोदेको छ । भन्नाचार्यलाई

नियन्त्रण गन खाजरहका छ । भ्रष्टाचारलाई बढवा दिइएको छ । भ्रष्टाचार नियन्त्रण गर्ने प्रमुख उद्देश्यका साथ गठन गरिएको सम्बैधानिक आयोग अखियारलाई समेत आफ्नो प्रभावमा राखेर राजनीतिक दलका नेताहरूले गर्न गरेका भ्रष्टाचार र नीतिगत निर्णयहरूलाई अखियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले हेर्न नसक्ने बनाइएको छ । पार्टीका कार्यकर्ताहरू र पार्टी समर्थकहरूलाई सम्बैधानिक आयोगहरूमा नियुक्त गरेर सम्बैधानिक आयोगमा नियुक्त भएपछि उनीहरूले आफ्ना मान्छेलाई जस्तो सुकै ढुला अपराध गरेपनि कारबाही गर्न सक्ने अवस्था नै रहँदैन अहिले अखियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको अवस्था त्यस्तै भएको छ । केपी ओली नेतृत्वको सरकार बनेपछि मुलुकमा भ्रष्टाचार बढेको छ । हत्या, हिसा बलात्कारले प्रश्न्य पाएको छ । अखियारले घुस लिँदै सरकार कर्मचारीहरू दिनहुँ पक्काउ पर्न गरेका छन् । केही समय पहिला अखियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको प्रमुख आयुक्त नविनकुमार धिमिरेले उद्घोष गरेका थिए । सँचिकै अखियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले कारबाही गर्ने हो भने स्थानीय सरकारका भण्डै ९० प्रतिशत जनप्रतिनिधिहरू जेल पर्ने छन् भनेर । प्रमुख आयुक्त धिमिरेले अर्को अभिव्यक्ति समेत दिएका थिए, राजनीतिक दलका नेताहरूका विरुद्ध परेका उजुरीहरूका फाइल खोल्न थालेको खण्डमा आफूहरूले जागिर चट हुनेमात्र होइन महाअभियोगको सामना गर्नुपर्ने हुन्छ भनेर यी सबै तथ्यहरूले प्रष्ट हुन्छ । ओली सरकार भ्रष्टाचारमा शुन्य सहनशीलता स साना कर्मचारीहरूमा मात्र देख्न सक्छ । ढुलावडा र राजनीतिक दलका नेताहरूमा होइन भनेर ।

परिवर्तन अग्रामी नै हुन्छ भन्ने प्रत्याख्यूति कसैले गर्न सक्दैनन् भन्दै राजनीतिक दलहरू आफ्नो पार्टीगत स्वार्थ र व्यतिगत स्वार्थ पूरा गर्न मात्र अग्रसर भएका छन् । त्यसैको प्रमाण हो हदबन्दी भन्दा बढीको जग्गा एक पटकलाई बेच दिने विधेयक संसदबाट पारित गरिनु । २०२१ सालमा तत्कालिन राजा महेन्द्रले हदबन्दीको व्यवस्था लागु गरेका थिए । पहाड, हिमाल, तराई र काठमाडौं उपत्यकामा व्यक्तिले राख्न पाउने जग्गाको सीमा तोकिएको थियो सीमा भन्दा बढीको जग्गा जग्गा नभएका व्यक्तिहरूलाई समेत वितरण गरिएको थियो भने उद्योगधन्दा चलाउनका लागि कम्पनीमार्फत जग्गा राख्न पाउने व्यवस्था गरिएकोमा अहिले आएर कम्पनिएष सरकारले उद्योग उद्योग धन्दा सञ्चालन गर्न नसक्ने र लिकियडेनसमा जाने कम्पनीहरूले सरकारलाई न्युनतम रकम तिरेर जग्गा विक्रि वितरण गर्न पाउने अधिकार दिएको छ । यो निर्णयले गर्दा अब उद्योगी व्यवसायीहरू उद्योग धन्दा बन्द गरी लिकियडेनसमा जाने र कम्पनीको नाममा भएको जग्गा विक्रि वितरण गरि अबौ रूपैया कमाउन सक्ने अवस्था कम्पनिएष नामक सरकारले गरिदिएको छ । त्यस्ता जग्गाहरूमा प्लाटिङ गरी विक्रि वितरण समेत हुने भएकाले भू-माफियाहरूकै चलखेलमा सरकारले यस्तो

जनतालाई व्यवस्थामाथि नै संकट पच्ये है भन्दै कैही भूमाफियाहरूको स्वार्थका लागि गलत निर्णय गरेर जनताको ध्यान भने गणतन्त्र माथि नै प्रहार भयो भन्दै जनतालाई भूल भुलैयामा राख्यै पार्टीगत स्वार्थ पूरा गर्न सरकार उद्दत भएको छ । त्यसैको परिणाम हो अध्यक्ष दाहालले अस्तिमात्र उद्घोष गरेका छन् अब शसक्त आन्दोलनको आवश्यकता भएको छ भनेर आफौ सत्तामा बस्ने आफैनै स्वार्थ पूरा गर्ने अनि कस्तो विरोधमा आन्दोलन गर्ने ? जनतालाई ढाँटन र तिनै जनताले तिरेको करमाथि ब्रह्मलुट मच्याउँदै आएका नेताहरूकै कारण व्यवस्था नै बद्नाम भएको विभिन्न तथ्यहरूले प्रमाणित गरेको छ ।

राजनीति र प्रशासनप्रति बढ़दो विस्तृष्णा

लक्ष्मी विलास कोइशला

राज्यको उत्पत्तिसँगै प्रशासनको जन्म भएको हो । जनताका माग र आवश्यकता सरकारसम्म सरकारका निर्णयहरू जनतासम्म पुयाएर प्रशासनले सरकार र जनतालाई जोड्ने काम गरेको हुन्छ । प्रशासन सरकार सञ्चालनको मेरुदण्ड हो भने सरकार प्रशासनको अधिकार र भरोशाको स्रोत हो । प्रशासनिक संगठनको उच्च पदसोपानमा मन्त्री रहन्छ र उसलाई मन्त्रालयको सबै काम गर्ने संवैधानिक कानूनी प्रशासनिक अधिकार हुन्छ । सैद्धान्तिकरूपमा मन्त्री उच्च पदमा रहे पनि नीति निर्माण र कार्यान्वयनमा सचिवको सहयोग, सहभागिता भएन भने कुनै उपलब्धि हासिल हुदैन् । यसकारण, राजनीति र प्रशासनबीच घनिष्ठ संवन्ध रहन्छ र एकको अभावमा अर्को पूर्ण हुन सक्दैन् ।

राजनीति र प्रशासनको कार्यजिम्मेवारी फरक फरक भएर पनि दुईव्याच अन्तरसंवन्धित र अन्तरघुलित सम्बन्ध रहेको हुन्छ । प्रशासनको धर्म र कर्तव्य "गर्भन्मेन्ट अफ द डे" हो भने राजनीतिको सत्य "एडमिनिस्ट्रेसन एट प्रिजेन्ट" हो । यसकारण, देश को शासन सञ्चालनको परिणाम राजनीति र प्रशासनको संयुक्तिक्रियामा निर्भर गर्दछ । तर व्यवहारमा कहिले मन्त्री शक्तिशाली हुने अवस्था आउने गरेको । मन्त्री र सचिवले आफनो क्षमता प्रस्तुत गर्न नसक्नाले कार्यसम्पादनका चरणमा दुई बीच विवाद र मनमुटाव देखा पर्ने गर्दछ ।

देशको नीति निर्धारण गर्ने अधिकार र जिम्मेवारी सरकार अर्थात विभागीय मन्त्रीको हो भने कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी कर्मचारीतन्त्र अर्थात मन्त्रालयको सचिवको हो । नीति निर्धारण कार्यमा निजामती कर्मचारीको कुनै संवैधानिक भूमिका रहदैन । तर पनि निजामती कर्मचारीले नीति निर्धारण कार्यमा मन्त्रीलाई निर्भिकरूपमा आवश्यक सूचना, निष्पक्ष सल्लाह र आफना विचार प्रस्तुत गर्नुपर्दछ, भनिन्छ । यसकार्यमा निजामती कर्मचारीले सहयोग नगरेमा वा विचार व्यक्त नगरेमा वा आपुलाई मन नपरेको कारणबाट नीति निर्धारण कार्यमा बधाअवरोध गरेमा निजामती कर्मचारीले आफनो कर्तव्य र मर्यादा दुबै भझ गरेको रह्छ ।

निजामती कर्मचारी जनताका सेवक हुन् । उनीहरूको मुख्य कर्तव्य जनप्रतिनिधित्व गर्ने सरकारलाई नीति निर्माण कार्यमा सहायता पुन्याउनु र नीति कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नु हो । निजामती सेवा सत्तामा रहेको राजनैतिक नेतृत्वबाट गरिएको निर्णयलाई प्रभावकारीरूपमा कार्यान्वयन गर्ने साधनको रूपमा रहेको हुन्छ । सचिवको

अधिकारको स्रोत विभागीय मन्त्री हो भने सचिव आफनो कार्यसम्पादनका लागि मन्त्रीप्रति उत्तरदायी हुने हुन्छ । यसकारण मन्त्रालयको काम गर्ने मन्त्री र सचिवको संयुक्त प्रयास आवश्यक हुन्छ । नीति कार्यक्रम कार्यान्वयनमा मन्त्रीले सचिवलाई काम गर्ने नसधाएमा वा कामगर्दी हस्तक्षेप गरेमा सरकार तै सफल हुदैन ।

कर्तव्य पालनामा निजामती कर्मचारीहरू संविधानमा निहित प्रजातान्त्रिक मूल्यमान्यताहरूप्रति निष्पावान रही दलगत राजनीतिदेखि तटस्थ रहनुपर्दछ । निजामती सेवाको निष्पक्षतामा आघात पर्न गयो भने त्यसको प्रतिकूल प्रभाव देशको शासन प्रणालीमाथि पर्न जान्छ । निवाचित सरकार जुनसुकै राजनीतिक दलको भएपनि निजामती कर्मचारी निर्विचित सरकारप्रति वफादार रहनुपर्दछ । सरकार र जनताको विश्वास जित्नुपर्दछ । जनताको नजरमा कर्मचारीको राजनीतिक तटस्थतामा शंका उत्पन्न हुन सक्ने गरी मन्त्रीले कुनै काम गर्न वा नगर्न दवाव वा निर्देशन दिनु हुदैन । निजामती कर्मचारीले पनि कुनै निर्णय लिंदा वा कार्यगर्दा आफनो व्यक्तिगत राजनीतिक विचारधारामा आघात पर्ला भन्ने दृष्टिकोण राखी कुनै कार्य गर्ने वा नगर्ने वा कुनै निर्णय लिने नलिने गर्नु पनि हुदैन ।

सचिवले मन्त्रीलाई विभिन्न विषयहरूमा निर्भिक भएर आफनो राय वा सल्लाह प्रस्तुत गर्नुपर्दछ । मन्त्रीलाई आफनो रायसल्लाह मन पर्ने छैन वा अस्विकर हुनेछ वा मन्त्री रस्त हुने संभावना छ भन्ने धारणा राखी सही राय प्रस्तुत गर्नु वा नगर्नु हुदैन । र मन्त्रीलाई निर्णय भन्ने धारण गर्दै हिँच्छन् । सचिवलाई दोषी देखाएर आफु पानीमाथिको ओभा नो बन्ने प्रवृति राजनीतिक वृत्तमा स्थापित छ । तर पनि प्रशासनिक अनुशासन, आचार सहित र पदसोपानको मर्यादा राख्यै सचिवहरू सार्वजनिकरूपमा बोल्ने वा प्रेसमा जाने गर्दैनन् । मन्त्रीसँग विवाद भए पनि प्रशासक मौनअसहमति र मौनद्वन्द्व लिएर काम गरिरहेको हुन्छ । जनरिवाचित मन्त्री र मेरिट पद्धतिअनुरूप लोक सेवा आयोगबाट छानिएर सचिव भएकाहरू कसैले पनि जनतालाई अस्विकर हुने कुरा बोल्नु र काम गर्नु हुदैन ।

सचिव वलियो भयो भने मन्त्री वलियो हुन्छ । मन्त्री नेतृत्व गर्न सक्षम हुने हो भने मन्त्रालय परिणाममुखी हुनेहुन्छ । मन्त्री र सचिवबीचको विवादले समग्र मन्त्रालयको कार्यसम्पादन क्षमता तथा कर्मचारी प्रशासनमा नकारात्मक असर पर्ने मात्र होइन प्रेस र सामाजिक सञ्जालको कारण राजनीति र प्रशासनप्रति जनतामा विस्तृष्णा पैदा हुने गर्दछ । नेपालको प्रशासनिक इतिहासमा मन्त्री बलदेव भजगैया (सचिव लोकमानसिंह काकी) र रामेश्वर खनालको (मन्त्री भरतमोहन अधिकारी) राजीनामा मन्त्री र सचिवको विवादका उपज थिए । यसकारण मन्त्री र सचिवको विवदलाई प्रारम्भमा नै समाधान गर्न प्रधानमन्त्रीले समयमा नै हस्तक्षेप गर्नु आवश्यक हुन्छ ।

राजनीति र प्रशासनबीचको

सचिवको बारेमा दुई फरक मत रहेक छन् । राजनीति र प्रशासनको फरक फरक भूमिका हुन्छ भन्ने एक मत छ भने अर्को मत राजनीति र प्रशासनको भूमिका उस्तौरै हने र एकअर्कालाई अलग गर्न नसकिने भन्ने रहेकोछ । मन्त्री र सचिवको भूमिका कहाँबाट शुरू हुन्छ र कहाँ गरेर अन्त हुन्छ ? स्पष्ट गर्न कठिन छ । तापनि सुशासन ऐन २०६४ ले मन्त्री र सचिवको भूमिका छुट्याउने कोशिश गरेको भएपनि त्यसको कार्यान्वयन भने हुन सकेको देखिदैन । मन्त्री मन्त्रालयको दैनिक काम कारवाहीमा संलग्न हुन रचाउने र सचिव नीति निर्माण प्रक्रियामा संलग्न हुन चाहने प्रवृति बढाई गएको देखिन्छ । मन्त्रीसँगको किचलोरे सचिवले भूमिका छान्ने बन्न खोज्ने र मन्त्री सचिव बाहेक अन्य कर्मचारीसँग काम गराउन उठाउन उठाउने कारण मन्त्री र सचिवको संबन्ध शंका र विवादको धोरामा हुकिरहेको हुन्छ । जसले कार्यसम्पादन क्षमतामा नाराप्रो असर पर्दछ ।

राजनीति र प्रशासनको विवाद मन्त्री र सचिवका क्रियाकलाप र बोलचालीमा देखापर्दछ । सरकारका मन्त्रीहरूले सार्वजनिकरूपमा नै सचिवले भूक्याए भन्दै भाषण गर्दै हिँच्छन् । सचिवलाई दोषी देखाएर आफु पानीमाथिको ओभा नो बन्ने प्रवृति राजनीतिक वृत्तमा स्थापित छ । तर पनि प्रशासनिक अनुशासन, आचार सहित र पदसोपानको मर्यादा राख्यै सचिवहरू सार्वजनिकरूपमा बोल्ने वा प्रेसमा जाने गर्दैनन् । मन्त्रीसँग विवाद भए पनि प्रशासक मौनअसहमति र मौनद्वन्द्व लिएर काम गरिरहेको हुन्छ । जनरिवाचित मन्त्री र मेरिट पद्धतिअनुरूप लोक सेवा आयोगबाट छानिएर सचिव भएकाहरू हुने कुरा बोल्नु र काम गर्नु हुदैन ।

सचिव वलियो भयो भने मन्त्री वलियो हुन्छ । मन्त्री नेतृत्व गर्ने सक्षम हुने हो भने मन्त्रालय परिणाममुखी हुनेहुन्छ । मन्त्री र सचिवबीचको विवादले समग्र मन्त्रालयको कार्यसम्पादन क्षमता तथा कर्मचारी प्रशासनमा नकारात्मक असर पर्ने मात्र होइन प्रेस र सामाजिक सञ्जालको कारण राजनीति र प्रशासनप्रति जनतामा विस्तृष्णा पैदा हुने गर्दछ । नेपालको प्रशासनिक इतिहासमा मन्त्री बलदेव भजगैया (सचिव लोकमानसिंह काकी) र रामेश्वर खनालको (मन्त्री भरतमोहन अधिकारी) राजीनामा मन्त्री र सचिवको विवादका उपज थिए । यसकारण मन्त्री र सचिवको विवदलाई प्रारम्भमा नै समाधान गर्न प्रधानमन्त्रीले समयमा नै हस्तक्षेप गर्नु आवश्यक हुन्छ ।

(मध्ये दर्शन फिचर सेवा)

माफियाहरूको लागि आय आर्जन गर्ने थलोको रूपमा विकास गरिएको छ । विकास निर्माणका कार्यहरू सत्ताधारी दलका नेता तथा कार्यकर्ताहरूका लागि कमाऊ धनदाका रूपमा विकसित गरिएको छ । ठेक्का पट्टामा डनहरू र नेताका सुसुराली, मालीतरफका व्यक्तिहरूलाई कमाऊ धनदा बनेका छन् । यस्तो अवस्थामा संविधान कार्यान्वयन कसरी हुन सक्छ ? अनि जनताले कसरी दिल खोलेर संविधान दिवस मनाउन सक्छन् ? हिजो पञ्चायती व्यवस्थामा पनि संविधान दिवस मनाइने गरेको थियो त्यसबेला पनि सरकारी उर्दौं जारी हुन्यो, अहिले पनि उर्दौं जारी भयो पात्र फेरिए प्रवृत्ति फेरिए ।

नेपालमा बोसोबास गर्ने भाइजे १० प्रतिशत जनताले हिन्दू धर्मलाई स्वीकार गरेको छ । गरिबी, अशिका र बेरोजगारीलाई मुख्य आधार बनाएर हिन्दू धर्मवाल्मीकीहरूलाई क्रिश्चियन धर्म स्वीकार गर्न वाय परिएको छ । संविधानमै सहायता दिवस मनाउन उर्दौं जारी गरेको छैन भनेर । संविधान जारी भएपछि मुलुक स्वर्ग हुन्छ भने नेताहरूले अहिले त्यसको उत्तर जनतालाई दिन सकेका छैन त्यसै कारण सरकारले नै संविधान दिवस मनाउन जनतालाई उर्दौं जारी गर्न्यो । संविधान जारी भएपछि मुलुक द्रुत गतीमा विकास तर्फ जान सकेको भए सरकारले संविधान दिवस मनाउन उर्दौं जारी गर्नुपर्ने अवस्था नै आउने थिएन । जनताको जीवनतर धिलाको छ । संविधानका नाममा जनताको ढाढ भाँचे गरी विभिन्न प्रकारका करहरू थपिएको छ । सरकारी योजनाहरूमा

यू-१८ च्याम्पियनसिपको

कपोरेट

● एनआइसी एसियाका ग्राहकलाई भाटभटेनीटमा छुट

एनआइसी एसिया बैंकका ग्राहकले भाटभटेनी सुपरमार्केटमा सामान खरिद गर्दा आकर्षक छुट पाउने भएका छन्। बैंक र सुपरमार्केटबीच बैंकको डेबिट एवं क्रेडिट कार्डमार्फत लक्तापडा तथा जुता खरिद गर्दा प्रत्येक खरिदमा १५ प्रतिशत वा अधिकतम १ हजार रुपैयाँसम्म छुट प्रदान गर्ने सम्झौता भएसँगै ग्राहकले सुविधा पाउने भएका हुन्। बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत रोशनकुमार न्यौपाने र सुपरमार्केटका अध्यक्ष मीनबहादुर गुरुडले छुटसम्बन्धी सहमतिपत्रमा हस्ताक्षर गरेका हुन्। सम्झौताअनुसार भाटभटेनी सुपरमार्केटमा सामान खरिद गर्ने बैंकका ग्राहकले छुट प्राप्त गर्न सक्नेछन्। साथै, एनआइसी एसियामा खाता नभएका व्यक्तिले भाटभटेनी सुपरमार्केटमा रहेको बैंकको स्टल तथा प्रतिनिधिमार्फत नयाँ खाता खोली इन्स्ट्रान्ट कार्ड प्राप्त गर्न सक्नेछन्। योजना ८ असोजदेखि १६ कातिकसम्म लागू हुने बताइएको छ। हाल बैंकले २ सय १८ शाखा कार्यालय, ३ सय ५९ एटिएम, ७० एक्स्टेन्सन काउन्टर एवं ४९ शाखारहित बैंकिड एकाइमार्फत बैंकिड सेवा प्रदान गर्दै आएको छ।

● कुरिनटारमा प्रभुको शाखा

प्रभु बैंकले सेवा विस्तारका क्रममा चितवनको इच्छाकामना गाउँपालिकाको कुरिनटारमा शाखा सञ्चालन गरेको छ। शाखाको इच्छाकामना गाउँपालिकाका अध्यक्ष गीताकुमारी गुरुडले उद्घाटन गरेकी हुन्। नयाँ शाखाबाट ती क्षेत्रका सर्वसाधारण तथा व्यवसायीहरूलाई सबै प्रकारका निषेप तथा कर्जा कारोबार सुविधालगायत सम्पूर्ण आधुनिक बैंकिड सेवा उपलब्ध गराइने बैंकको भनाइ छ। पर्सा बजारसमेत गरी बैंकले हालसम्म १९६ शाखा, १५२ एटिएम काउन्टर ३४ एक्स्टेन्सन काउन्टर तथा १९ शाखारहित बैंकिड सेवामार्फत वित्तीय सेवा प्रदान गर्दै आएको छ।

● नेसनल लाइफ अभिकर्ताको राष्ट्रिय सम्मेलन सम्पन्न

नेसनल लाइफ इन्स्योरेन्सको वरिष्ठ अभिकर्ताको राष्ट्रिय सम्मेलन 'व्यवसायीकरण' कल्पना सम्पारोह काठमाडौंमा सम्पन्न भएको छ। आइतबार काठमाडौंमा सम्पन्न कार्यक्रममा आव ०७५/७६ मा उत्कृष्ट व्यवसाय गर्ने २३७ जना अभिकर्तालाई सम्मानित गरिएको थिए। कार्यक्रममा कम्पनी अध्यक्ष प्रेमा सिंहले कम्पनीको विविध पक्षबाटो जानकारी गराउँदै कम्पनी वित्तीय एवं संरचनागत हिसाबले राम्रो रहेका बताइन्। कम्पनीको जीवन बिमा कोष २७ अर्ब रुपैयाँभन्दा बढी पुगेको र त्रुक्ता पुँजी हाल ३ अर्ब रुपैयाँ पुगेको उनले जानकारी दिइन्। व्यवसाय विस्तारसँगै कम्पनीले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वमा समेत विशेष ध्यान दिएको र गत वर्षदेखि विपन्न वर्गका बालबालिकालाई शिक्षाका लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने हिसाबले 'बालबालिका' शिक्षा योजना छार्टवृत्ति कार्यक्रम' सञ्चालन गरेको उनले जानकारी दिइन्।

● आइएमई इन्स्योरेन्सद्वारा सम्पत्ति बिमाको दाबी भुक्तानी

आइएमई जनरल इन्स्योरेन्स लिमिटेडले पोखराको नयाँ सङ्करित मिनी मार्केट कम्प्लेक्समा विद्युत सर्ट र्हई आगालागाबाट क्षति पुगेका व्यवसायीकर्तालाई बिमा दाबी भुक्तानी गरेको छ। कम्पनीले बिमित शुभ युनिक होम टेकोरेसनलाई क्षतिपुरित्वापत ३१ लाख ५० हजार रुपैयाँ प्रदान गरेको हो। पोखरा उद्योग वाणिज्य संघको अधिवेशनमा अर्थमन्त्री डा. युवराज खतिवडा, पोखरा महानगरपालिकाका प्रमुख मानबहादुर जिसी, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका उपाध्यक्ष तथा आइएमई युप्र अफ कम्पनीजुका अध्यक्ष चन्द्रप्रसाद ढाकाल, पोखरा उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्ष दामु अधिकारीलगायतले

शुभ युनिक होम डेकोरेसनका प्रोप्राइटर लिलाधर दुंगानालाई बिमा दाबी रकम हस्तान्तरण गरेका हुन्।

● सेज्चुरी बैंकद्वारा विद्यालयलाई सहयोग

सेज्चुरी कमर्सियल बैंकले विद्यालयलाई सहयोग गरेको छ। बैंकले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वान्तर्गत मेलम्ची नपा-१० शिखस्पुरस्थित श्री शितलादेवी माध्यमिक विद्यालयमा स्वच्छ खानेपानीको उचित व्यवस्थापन गर्ने १३ थान खानेपानी फिल्टर दिएको छ। बैंकका पनीती शाखाका प्रबन्धक हरिकृष्ण दाहालले विद्यालयका प्रधानाध्यापकलाई फिल्टर हस्तान्तरण गरेका हुन्। बैंकले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वान्तर्गत शिक्षा, स्वास्थ्य, वातावरण तथा अन्य क्षेत्रमा थुप्रै कार्यक्रम गर्दै आएको छ।

● सन्नाइज बैंकको वार्षिकोत्सवमा वृक्षारोपण

सन्नाइज बैंकले १२०५ वार्षिकोत्सवका अवसरमा संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वान्तर्गत देशका विभिन्न स्थानमा वृक्षारोपण कार्यक्रम आयोजना गरेको छ। बैंकले काठमाडौंको बुढानीलकाठरस्थित इस्कोन, राधाकृष्ण मन्दिरबाट सुरु गरेको कार्यक्रमको उद्घाटन बैंकका अध्यक्ष मोतीलाल दुर्गल र इस्कोनका अध्यक्ष रुपेश जोशीले गरेका थिए। कार्यक्रममा बैंक सञ्चालक समितिका सदस्य इ. बच्छराज तातेडलगायत बैंकका अन्य पदाधिकारीले पनि वृक्षारोपण गरेका थिए। बैंकले वार्षिकोत्सवको अवसरमा विराटचोक, जनकपुर, सुन्दरबजार, मणिग्राम, सानीभेरी र डेढेल्हुरा शाखाबाट पनि वृक्षारोपण कार्यक्रम गरेको थियो।

● जापानबाट एनआइसी एसिया रेमिटको रेमिट्यान्स सेवा

एनआइसी एसिया बैंकले जापानको ओके रेमिटसँग सहकार्य गरेको छ। बैंकले एनआइसी एसिया रेमिट्यान्सको सेवा प्रदान गर्ने उद्देश्यले ओके रेमिटसँग सम्झौता गरेको हो। सम्झौतासँगै एनआइसी एसिया रेमिटले ओके रेमिट जापानको सहकार्यमा इनवार्ड रेमिट्यान्स सेवा सुरु गर्नेछ। मंगलबाटरदेखि तै उत्तर रेमिटको सहकार्यमा जापानबाट रेमिट्यान्स रकम पठाउन सकिने भएको छ। सम्झौताअनुसार ओके रेमिट्यान्स रकम पठाउन जापानबाट पठाएको रकम बैंकका सबै शाखाबाट प्राप्त गर्न सकिनेछ। एनआइसी एसिया बैंकले थप दुई शाखा सञ्चालन गरेको छ। बैंकले सेवा विस्तारका क्रममा पोखराको बालापाटन र वीरगञ्जको पावरहाउस चोकमा शाखा सञ्चालन गरेको जनाएको छ। बैंकको बालापाटन शाखाको गण्डकी प्रदेशका आर्थिक मामिला तथा योजनामन्त्री किरण गुरुडले तथा पावरहाउस चोक शाखाको वीरगञ्ज उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्ष गोपाल केडियाले उद्घाटन गरेका हुन्।

● सिटी एक्सप्रेस र इ-सेवाबीच रेमिट्यान्स भुक्तानी सहकार्य

सिटी एक्सप्रेस मनी ट्रान्सफर र इ-सेवाबीच रेमिट्यान्सका प्रबन्ध निर्देशक चन्द्र टण्डन र इ-सेवाका प्रमुख कार्यक्रमको अधिकृत सुभास सापकोटाले सहकार्यसम्बन्धी सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर गरेका हुन्। सम्झौताअनुसार इ-सेवाका प्रयोगकर्ताले आफ्नो इ-सेवामा भएको रकम आफैले सिटी एक्सप्रेसको नेपालभरका एजेन्टमा पठाउन सकिनेछ। साथै इ-सेवाको एजेन्टबाट पनि यो सेवाको लाभ लिन सकिनेछ। सम्झौतासँगै सिटी एक्सप्रेसका एजेन्टबाट पठाउन सकिनेछ। आफ्नो इ-सेवा खातामा रकम जम्मा गर्ने सुविधा पनि थप गरिएको छ।

‘छ माया छपकै’को ट्रेलरमा सर्वजनिक

फिल्म 'छ माया छपकै'को ट्रेलर सर्वजनिक गरिएको छ। राजनीति पृष्ठभूमिमा प्रेम मिसाइएको ट्रेलरमा फिल्मका प्रायः सबै कलाकार अटाएका छन्। ट्रेलरबाट कलाकार दीपकराज गिरी राजनीति नेता र अधिनेत्री कोकी अधिकारी उनको प्रेमीका तथा कार्यकर्ताको भुमिकामा रहेको अनुमान लगाउन सकिन्छ।

राजनीतिक द्वन्द्वले प्रेममा पार्ने प्रभावलाई फिल्ममा समेटिएको कलाकार दीपकले कार्यक्रममा बताए। दीपेन्द्र लामाको निर्देशन रहेको फिल्ममा दीपक र कोकीको अलवा केदार धिमिरे, जितु नेपाल, सुपुष्पा भट्ट, अनुराग कुँवर, प्रकाश धिमिरे, रमा थपलिया, विष्णु सापकोटा लगायतका कलाकारो अभिनय छ।

असोज २४ गतेबाट देश्वायी प्रदर्शनमा आउने फिल्ममा निर्देशक लामालाई दीपाश्री निरौलाले निर्देशनमा संघाएकी छन्। फिल्मलाई हरि दुमागाङ्गेले खिचेका हुन् भने विपिन मल्लको सम्पादन रहेको छ। केदार प्रसाद धिमिरे कार्यकर्तारी निर्माता रहेको फिल्म रोहित अधिकारीले निर्माता गरेका हुन्। निर्देशक लामाकै कथा रहेको फिल्ममा दीपकराज गिरीको पटकथा रहेको छ। संवादमा उनलाई केदार प्रसाद धिमिरे, जितु नेपाल, अभिनन्य निरवीले संघाएका छन्।

सिटौलाको 'आउँदै गर मायाल'

लामो समयदेखि सागितिक दुनियाँमा आफ्ने पहिचान बनाएका गायक भरत सिटौलाले आफ्नो नयाँ गीत सार्वजनिक गरेका छन्। उनले 'आउँदै गर मायालु' बोल्को गीत सार्वजनिक गरेका हुन्। ५ दर्जन बडी गीतमा स्वर तथा शब्द दिएका सिटौलाको पछिलो गितमा पनि उत्कृष्ट शब्द चयन रहेको छ।

गीतको संयोजन शैलेन्द्र प्रधानले गरेका छन्। भिडियोलाई फराज अर्पणले निर्देशन रहेका हुन्। भिडियोलाई सम्पादन सतिज श्रेष्ठले गरेका हुन्। भिडियोको अभिनयमा सिटौलालाई उषा उप्रेतीले साथ दिएकी छन्।

सिटौलाले गीत सार्वजनिक गर्दै अधिला गीतमा भन्दा फरक स्वाद

कर्त्यनिष्ठ...

दिनुले के अदालतको पालना सरकारले गर्नु पर्दैन ? भने प्रश्न समेत उबिएको छ ।

पुष्पकमल दाहाल नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीका दुई अध्यक्ष मध्येका एक अध्यक्ष हुन् । २०७२ साल भाद्रमा कैलालीमा भएको जघन्य हत्या काण्डमा नेपाल प्रहरीका विरिष्ट उपरिक्षक लक्षण नेउपाने सहित ९ जनाको निर्मम हत्या गरिएको थियो । हत्या हुनेमा एक तीन वर्षिय बालकसमेत रहेका थिए । त्यसबेला निलम्बित सांसद चौधरी सहितका अन्य धेरै व्यक्ति हत्या काण्डमा मुहिएका थिए । हत्या भएपछि चौधरी भारततर्फ गएका र भारतबाट उनले प्रतिनिधि सभाको निर्वाचनका लागि कैलालीबाट वारेशमार्फत उम्मेदवारी दिएका थिए । उनी निर्वाचित भएपनि निर्वाचन आयोगले उनलाई निर्वाचित भएको प्रमाण पत्र दिएको थिएन । तर केपी ओली

नेतृत्वको सरकारलाई समर्थन दिएके कारण राजपाले चौधरीलाई प्रतिनिधिसभाको शपथ खुवाउनु पर्ने माग गरेको हुनाले केही महिना पहिला जेलबाटे संसदमा त्याएर चौधरीलाई प्रतिनिधिसभाको सदस्यको सपथ दिलाइएको थियो । अहिले उनी निलम्बित सांसद भएर जेलमा बसिरहेका छन् । तिनै व्यक्तिमाथि लागेको ज्यान मुदालाई कैलाली जिल्ला अदालतले स्वीकार गर्दै उनलाई सर्वस्वसहित आजिवन काराबासको सजाए सुनाइसकेको छ । सर्वोच्च अदालतले बेला बेलामा जारी गरेका निजरहरूलाई समेत हेर्दा जघन्य अपराधमा संलग्न भएका व्यक्तिलाई सरकारले आमामाफी दिन सकदैन भेनेको छ तर अध्यक्ष दाहाललाई संविधानले सांसदको हैसियतमा मात्र विनेको छ । उनी कार्यकारी प्रधानमन्त्री समेत होइनन् त्यसैले उनले अदालतले निर्णय गरिसेको विषयमा अदालतकै मानहानी गर्न तवरले बोल्नुको अर्थ के ?

तानपदवी...

आफ्नो नाम सिफारिस गरेर पदक लिने भएका छन् । गृहमन्त्रीका सल्लाहका र विभूषण समितिका सदस्यले समेत आफ्नो नाम आफै सिफारिस गरी पदक लिनु कति न्यायपूर्ण हुन्छ, त्यसै विषयमा अहिले प्रश्न उठेको छ । त्यसिमात्र होइन पत्रकारहरूले समेत यसपालि ३५ जनाले विमिन प्रकारका पदक प्राप्त गरेका छन् तर दुःखका साथ भन्नुपर्दछ यसपी पदक प्राप्त गर्नेहरूमा सताधारी पार्टीका समर्थकबाहेक अन्य कोही छैनन् । २/४ जनालाई छोडेर अन्य सबै नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीका मात्र रहेका र त्यसमा पनि पूर्व एमालेको प्रेस सेन्टर नेपालका पदाधिकारीहरू र सदस्यहरू मात्र रहेका छन् भने पूर्व माओवादीका २/३ जना मात्र रहेका छन् ।

राज्यले समानताको व्यवहार यहाँ देखाउन सकेको देखिएको छैन । गत साल कम्युनिष्ट पार्टीका बाहेकका केहीलाई पदक दिइएको थियो भने यसपाला मन्त्रीको विरपरि धुने र चाकडी, चाल्सी गर्नेहरूलाई मात्र पदक प्रदान गर्न निर्णय कसरी गरियो ? त्यो नै रहस्यको विषय बनेकोछ । लामो समयदेखि पत्रकारिता

गरिरहेका कम्युनिष्ट सिद्धान्तबाहेकका अन्य सिद्धान्त बोकेका र अन्य विचारधारा राखेर पत्रकारिता गरिरहेका विरिष्ट व्यक्तिलाई उपेक्षा गर्दै १०/१२ वर्ष पत्रकारिता गरिरहेका पत्रकार मित्रहरूलाई पदक दिनु कति उचित थियो । ३० औं वर्षदेखि पत्रकारितामा सक्रिय भएका व्यक्तिहरूलाई आस्थाकै आधारबाट पदक पाउनबाट बिचित गरिनु न्याय संगत भयो त ?

पदक पाउनेहरूको पत्रकारहरू

सुर्क्षितमान तृतीय श्रेणी

• महेन्द्र शेरथन

प्रबल जनसेवा श्री चतुर्थतर्फ श्रेणी

- गगन विष्ट
- गणेश बस्नेत
- गणेशमान गुरुङ
- गोपाल खनाल
- गोपाल गुरागाई
- गोविन्द चौलागाई
- टंक पत्त
- नितु परिष्ठत
- फुलमान बल
- राजबहादुर गुरुङ
- राजेन्द्र अयाल

पनि पक्षपात वा ओली सरकार संविधान दिवसको उपलक्ष्यमा दिएका मानपदवि अलङ्कारहरूमा समेत भेदभाव गरिएको छ तर किन सरकार आलोचनाको पात्र बन्दै गएको छ । व्यवस्था फेरियो पात्रहरू फेरिएन चरित्र फेरिएन । अहिले वेतिका चाझलागेका छन् । सरकारले दिने विभूषण मान पदविहरूमा समेत सरकारले एकलौटी गरेको छ । जनताले तिरेको करबाट विभिन्न व्यक्तिहरूलाई मानपदवि दिइने हो । त्यसमा

बहुमत रहेको छ । समाजवादी पार्टीलाई सरकारमा सामेल गराएपछि सरकारको पक्षमा भाँडे दुई तिहाई रहेको छ तर किन सरकार आलोचनाको पात्र बन्दै गएको छ । व्यवस्था फेरियो पात्रहरू फेरिएन चरित्र फेरिएन । अहिले वेतिका चाझलागेका छन् । सरकारले दिने विभूषण मान पदविहरूमा समेत सरकारले एकलौटी गरेको छ । जनताले तिरेको करबाट विभिन्न व्यक्तिहरूलाई मानपदवि दिइने हो । लोकतन्त्रमा जनता नै सर्वासर्वा हुन् त्यसैले

सरकारले सञ्चालन संविधान अनुसार हुनुपर्ने होइन र ? विगतमा समेत पूर्व प्रधानमन्त्री स्व. सूर्यबहादुर थापाले सरकार भूमिगत गिरोहले चलाएको आरोप पटक पटक लगाउँदै आएका थिए । तर समय परिवर्तन भयो । पात्रहरू बढिए अहिले आएर फेरी यस्तो निर्णय भयो भनेर अदालतले निरुपण गरिसेको विषयमा सत्ताधारी दलकै अध्यक्षले बोल्नु केपी ओली सरकार पनि भूमिगत गिरोहले नै सञ्चालन गरिरहेको त छैन भन्ने प्रश्न समेत उठेको छ । अब साँच्चिकै चौधरी जेलमुक्त हुने हो भने नेउपाने सहितका अन्य मारिएका व्यक्ति र तिनका परिवारले कसरी न्याय पाउँच्न त ? के कम्युनिष्ट शासनमा न्याय हराएक हो त ? पार्टीका नेताहरूले राजनीतिक आवरणमा जनताको हत्या गर्न पाउने अधिकार कहाँ छ, अध्यक्ष दाहाल ज्यु !

- लक्ष्मी पुन
- सूर्यबहादुर थापा क्षेत्री (प्युठान)
- हरिप्रसाद जोशी
- चन्द्र नेतृपाने
- मोहन चापागाई
- सुभाष खतिवडा
- दिनेश पाण्डे
- गोविन्द सिंह थापा
- बलराम थापा
- महेश दास
- यज्ञ प्रसाद शर्मा (जमरक्षेल)
- बद्री भण्डारी
- बद्री काजी गुरुङ, नेपाल टेलिमिजन

जनसेवा श्री पञ्चम श्रेणी

- गगा पौडेल (बराल)
- डिआर घिरेरे
- विदुर गिरी
- दुर्गा प्रसाद शर्मा
- देवराम यादव
- छेदु शेर्पा
- सिद्धराज राई
- बसन्तप्रताप सिंह
- विष्णुलाल बुढा
- श्याम सुन्दर यादव र
- माधव नेपाल (सिन्धुपाल्को)

अब जनता नै सहज हुनुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ । सरकारले गर्न गलत निर्णयहरूको जनतावाटै विरोध हुनु आवश्यक छ । आफूले तिरेको कर कट्टा कसरी खर्च हुन्छ भनेर जनताने अधिकार जनतालाई नै भएको हुनाले सरकारका सबै कारबाहीको जनताले नै हिसाब किताब खोज्नुपर्ने बेला आएको छ । जनताले सबैलाई राजा मानेर बसिरहने हो भने एकदिन जनता नै कंगाल बन्न सक्छन् । त्यसैले अब जनताले नेताहरूलाई पुजिरहने होइन आफ्नो हक अधिकार खोज्न सक्नुपर्दछ जनतानै मालिक भएका नाताले ।

शिएनन् । त्यसैले गर्दा चिनीको स्टक नभएपनि उद्योगीहरूसँग प्रयोगात चिनी रहेको चिनी रहेको चिनी उद्योग संघका महासचिव राजेश केडियाले बताएका छन् । अहिले पनि उद्योगीहरूसँग ६० हजार टन चिनी मौजात रहेको भन्दै साल्ट टेडिङ्गसँग मौजात नभएपनि उद्योगीहरू चिनी विक्रि वितरण गर्न तयार रहेको बताउँदै । अब जनता नै सहज हुनुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ । साल्ट र खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीहरूले १५/१५ हजार टन चिनी आयातको प्रस्ताव गर्दै आयातमा छुट दिन सम्बन्धित मन्त्रालयमा प्रस्ताव पेश गरेको थिए । तर केही काला व्यवसायीहरू र केही नेताहरूको दबावमा सरकारले २० हजार टनमा मात्र छुट त्यसमा पनि २० प्रतिशत भन्नार तिरेको आयात गर्ने दिने निर्णय गरेको छ । अर्थ मन्त्रालयले समेत निर्णय गर्नुपर्ने र भन्नार छुट दिने निर्णय गरेपछि मात्र मन्त्रिपरिषद्को बैठकले भाद्र २६ गते सधै भएको चैत्र विरोध गर्दै आएका थिए । प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा रहने सुरक्षा परिषद्मा रक्षा, गृह, परराष्ट्र, अर्थमन्त्री, मुख्यसचिव र नेपाली सेनाका प्रधानमन्त्रीका अधिकारहरूले विरोध गर्दै आएका थिए । नेपाली सेनाले उक्त विधेयकका बारेमा बाहिरी रूपमा कुनै विरोध नजानाएपनि आन्तरिक रूपमा सरकारसँग असन्तुष्टि पोछ्दै आएको थियो । सेना परिचालन सम्बन्धी प्रधानमन्त्रीको एकल निर्णयलाई थाहै नदिई प्रधानमन्त्रीको एकल निर्णयलाई गर्दा अन्य दलहरूसँग आत्रोशित हुने र जनतामा समेत नरामी सन्देश जान सम्म सुरक्षा जानकारहरूले बताउँदै आएको बेला लाज र गालबाट बच्नको लागि र सरकारले मरमोदी नै फिर्ता लिने भएको छ । यसपी दुई तिहाईको दम्प र घमण्ड देखाउँदै विवादस्पद विधेयकहरू दर्ता गर्ने र विरोध भएपछि फिर्ता लिनुपर्ने बाध्यता दुई तिहाईको सरकारलाई भएको हुनाले सरकारको काम कारबाही प्रति नै आशका उबिएको छ ।

कसका...

आयोजित साहाना प्रधानको पाचौ स्मृति दिवसको उपलक्ष्यमा बोल्नै त्यस्तो अभिव्यक्ति दिएका हुन् ।

सत्ताधारी दलका दुई अध्यक्ष मध्येका एक अध्यक्षले नै अको आन्दोलनको आवश्यकता रहेको ब